

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie niektórych ustaw w celu zachowania i rozwoju śląskiego etnolektu języka polskiego - "godki śląskiej".

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Marka Wesołego.

(-) Andrzej Adamczyk; (-) Waldemar Andzel; (-) Dorota Arciszewska-Mielewczyk; (-) Iwona Ewa Arent; (-) Marek Ast; (-) Barbara Bartuś; (-) Rafał Bochenek; (-) Jacek Bogucki; (-) Joanna Borowiak; (-) Lidia Burzyńska; (-) Artur Chojecki; (-) Przemysław Czarnek; (-) Lidia Czechak; (-) Władysław Dajczak; (-) Przemysław Drabek; (-) Magdalena Filipek-Sobczak; (-) Andrzej Gawron; (-) Grzegorz Gaża; (-) Szymon Giżyński; (-) Agnieszka Górńska; (-) Marcin Grabowski; (-) Marek Gróbarczyk; (-) Kazimierz Gwiazdowski; (-) Czesław Hoc; (-) Zbigniew Hoffmann; (-) Paweł Hreniak; (-) Michał Jach; (-) Sebastian Kaleta; (-) Jan Kanthak; (-) Łukasz Kmita; (-) Maria Koc; (-) Henryk Kowalczyk; (-) Janusz Kowalski; (-) Michał Kowalski; (-) Bartosz Józef Kownacki; (-) Wioletta Maria Kulpa; (-) Joanna Lichocka; (-) Grzegorz Lorek; (-) Ewa Malik; (-) Grzegorz Matusiak; (-) Marek Matuszewski; (-) Michał Moskal; (-) Jacek Osuch; (-) Bolesław Piecha; (-) Kacper Płażyński; (-) Jerzy Polaczek; (-) Urszula Rusecka; (-) Paweł Sałek; (-) Kazimierz Smoliński; (-) Krzysztof Sobolewski; (-) Katarzyna Sójka; (-) Marek Subocz; (-) Marek Suski; (-) Wojciech Szarama; (-) Robert Telus; (-) Włodzimierz Tomaszewski; (-) Jan Warzecha; (-) Marek Wesoły; (-) Jarosław Wiesław Wieczorek; (-) Agata Wojtyszek; (-) Michał Woś; (-) Wojciech Michał Zubowski; (-) Ireneusz Zyska.

U S T A W A

z dnia

o zmianie niektórych ustaw w celu zachowania i rozwoju śląskiego etnolektu języka polskiego - „godki śląskiej”¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2026 r. poz. 81) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 10 dodaje się art. 10a w brzmieniu:

„Art. 10a. 1. Ochrona języka polskiego polegająca na upowszechnianiu szacunku dla regionalizmów i gwar, a także przeciwdziałaniu ich zanikowi, może być realizowana przez objęcie etnolektu języka polskiego oraz związanego z nim dziedzictwa kulturowego szczególnymi rozwiązaniami służącymi jego zachowaniu i rozwojowi.

2. Za etnolekt języka polskiego objęty szczególnymi rozwiązaniami służącymi jego zachowaniu i rozwojowi może być uznany etnolekt, który:

1) jest tradycyjnie używany przez obywateli Rzeczypospolitej Polskiej stanowiących znaczną grupę jako istotny element kultury lokalnej;

2) jest zagrożony zanikiem lub wykazuje oznaki osłabienia funkcji komunikacyjnej przez m.in. spadek liczby użytkowników, osłabienie transmisji międzypokoleniowej i ograniczenie funkcji społecznej.

3. Etnolektem języka polskiego objętym szczególnymi rozwiązaniami służącymi jego zachowaniu i rozwojowi jest śląski etnolekt języka polskiego – „godka śląska”. Ochrona o której mowa w ust. 1 obejmuje również tradycje, stroje, potrawy kuchni śląskiej, obyczaje, obrzędy wspólnotowe również o charakterze religijnym a także inne elementy dziedzictwa kulturowego w połączeniu z „godką śląską”.

4. Realizacja prawa osób posługujących się etnolektem, o którym mowa w ust. 3, do nauki tego etnolektu odbywa się na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881).

5. Organy władzy publicznej są obowiązane podejmować odpowiednie środki w celu wspierania działalności zmierzającej do zachowania i rozwoju etnolektu – godki śląskiej, o

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, ustawę z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, ustawę z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim, ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

którym mowa w ust. 3. Przepisy art. 18 ust. 2, 3 i 3a oraz ust. 5 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 75) stosuje się odpowiednio z uwzględnieniem związków etnolektu z językiem polskim, a także polską kulturą i tożsamością narodową.

6. Środkami, o których mowa w ust. 5, mogą być również środki przekazywane z budżetu jednostki samorządu terytorialnego organizacjom lub instytucjom, realizującym zadania służące zachowaniu i rozwojowi etnolektu – „godki śląskiej”, o którym mowa w ust. 3.

Art. 2. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881) w art. 13 w ust. 7 wyrazy „posługującej się językiem regionalnym” zastępuje się wyrazami „posługującej się językiem regionalnym lub etnolektem języka polskiego o którym mowa w art. 10a ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2026 r. poz. 81)”.

Art. 3. W ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 15:
 - a) w ust. 2 wyrazy „języku regionalnym w rozumieniu art. 19 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym” zastępuje się wyrazami „języku regionalnym, o którym mowa w art. 19 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, lub etnolekcie języka polskiego, o którym mowa w art. 10a ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2026 r. poz. 81)”,
 - b) w ust. 4 w pkt 3 wyrazy „posługującej się językiem regionalnym” zastępuje się wyrazami „posługującej się językiem regionalnym lub etnolektem języka polskiego, o którym mowa w art. 10a ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim”;
- 2) w art. 21 w ust. 1a pkt 8a otrzymuje brzmienie:

„8a) uwzględnianie potrzeb mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługujących się językiem regionalnymi lub etnolektem języka polskiego, o którym mowa w art. 10a ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim, w tym emitowanie programów informacyjnych w językach mniejszości narodowych i etnicznych języku regionalnym lub etnolekcie języka polskiego, o którym mowa w art. 10a ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim;”;
- 3) w art. 30 ust. 4a otrzymuje brzmienie:

„4a. Powołując rady programowe oddziałów emitujących programy w językach mniejszości narodowych i etnicznych, języku regionalnym, oraz etnolekcie języka polskiego dyrektorzy oddziałów uwzględnią kandydatów zgłaszanych przez organizacje społeczne mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym lub etnolektem języka polskiego, o którym mowa w art. 10a ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1275) w art. 30 w pkt 2 po wyrazach „języka regionalnego” dodaje się „oraz etnolektu języka polskiego, o którym mowa w art. 10a ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2026 r. poz. 81)”.

Art. 5. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338) w art. 4 w ust. 1 w pkt 5 po wyrazach „języka regionalnego” dodaje się wyrazy „lub etnolektu języka polskiego, o którym mowa w art. 10a ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2026 r. poz. 81)”.

Art. 6. Środki, o których mowa w art. 10a ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1, na wspieranie działalności zmierzającej do zachowania i rozwoju „godki śląskiej” przyznaje się po raz pierwszy na rok 2027.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy ma na celu wprowadzenie do polskiego porządku prawnego szczególnych rozwiązań służących zachowaniu i rozwojowi śląskiego etnolektu języka polskiego, potocznie określanego jako „godka śląska”, jako elementu dziedzictwa kulturowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedmiotem regulacji jest objęcie „godki śląskiej” ochroną w ramach systemu ochrony języka polskiego. Projekt jednoznacznie przyjmuje, że „godka śląska” stanowi etnolekt języka polskiego – jego historycznie ukształtowaną odmianę regionalną, wywodzącą się z dialektów staropolskich i rozwijającą się w specyficznych warunkach kulturowych i społecznych Górnego Śląska.

Zróżnicowanie regionalne jest naturalną i trwałą cechą każdego języka narodowego. Dialekty, gwary i etnolekty są żywym świadectwem historii języka, migracji ludności oraz przemian społecznych. Ich ochrona jest elementem ochrony języka polskiego jako całości i służy zachowaniu ciągłości kulturowej państwa.

„Godka śląska” zachowuje liczne cechy dawnej polszczyzny, w tym formy leksykalne i fonetyczne obecne w języku staropolskim, które w języku ogólnym uległy zanikowi lub przekształceniu.

W szczególności wskazać można:

- słownictwo o staropolskim rodowodzie, takie jak „kaj” (gdzie), „kery” (który), „ino” (tylko), „choby” (jakby), „dziepiero/dopiero”,
- formy fleksyjne i składniowe typowe dla dawnych dialektów małopolskich i śląskich,
- charakterystyczne cechy fonetyczne stanowiące kontynuację historycznych właściwości regionalnej polszczyzny,
- bogatą tradycję pieśni, modlitw, przysłów i tekstów ludowych, w których utrwalone zostały dawne formy językowe.

Z punktu widzenia językoznawstwa „godka śląska” mieści się w kontinuum dialektów języka polskiego i stanowi część jego historycznego i kulturowego dziedzictwa.

Jednocześnie obserwowane są procesy typowe dla zaniku gwar i dialektów, w szczególności zmniejszanie się liczby użytkowników, osłabienie przekazu międzypokoleniowego oraz ograniczenie użycia do sfery prywatnej i nieformalnej. Brak systemowych działań ochronnych może w dłuższej perspektywie prowadzić do stopniowej utraty tej odmiany języka, a tym samym do zubożenia dziedzictwa kulturowego regionu i całego kraju.

Projekt stanowi odpowiedź na utrwalone potrzeby i oczekiwania społeczności lokalnych posługujących się „godką śląską”, które od lat podejmują działania na rzecz zachowania i przekazywania kolejnym pokoleniom swojego dziedzictwa językowego i kulturowego. Wspólnoty te, poprzez działalność edukacyjną, społeczną, religijną i kulturalną, traktują etnolekt jako naturalny element codziennej komunikacji oraz ważny nośnik pamięci historycznej i tożsamości regionalnej. Rolą państwa jest stworzenie stabilnych ram prawnych umożliwiających ochronę i rozwój tej spuścizny jako części dziedzictwa narodowego.

Ochrona etnolektu została powiązana z ochroną szeroko rozumianego dziedzictwa kulturowego Śląska, obejmującego tradycje, stroje, zwyczaje, obrzędy religijne i wspólnotowe, twórczość ludową oraz inne materialne i niematerialne przejawy kultury regionalnej. Elementy te współtworzą historyczną tożsamość mieszkańców regionu i stanowią integralną część dziedzictwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednocześnie projekt uwzględnia naturalną różnorodność „godki śląskiej”, wynikającą z historycznego zróżnicowania poszczególnych części regionu. Regulacja nie zmierza do ujednolicenia ani standaryzowania etnolektu, lecz do ochrony jego lokalnych odmian i form użycia. Celem ustawy jest zachowanie żywej, zróżnicowanej tradycji językowej rozwijającej się w sposób oddolny i zgodny z praktyką społeczności, które się nią posługują.

Projektowana regulacja wprowadza praktyczne instrumenty wsparcia, obejmujące w szczególności:

- możliwość nauczania etnolektu w systemie oświaty,
- uwzględnianie go w działalności mediów publicznych,
- wspieranie inicjatyw kulturalnych i edukacyjnych,
- finansowanie działań służących zachowaniu i dokumentowaniu dziedzictwa językowego.

Projekt ma charakter ochronny i kulturowy. Jego celem jest zachowanie regionalnej odmiany języka polskiego jako dobra wspólnego, przekazywanego kolejnym pokoleniom, przy jednoczesnym zachowaniu konstytucyjnego statusu języka polskiego jako języka urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Wprowadzane rozwiązania mają charakter systemowy i mogą w przyszłości znaleźć zastosowanie również wobec innych etnolektów języka polskiego, które spełniają przesłanki znaczenia kulturowego oraz zagrożenia zanikiem.

Projektowana ustawa nie dotyczy praw i obowiązków majątkowych przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a także nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz nie powoduje dodatkowych obciążeń regulacyjnych dla gospodarki

Projektowana ustawa nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z 2002 r., poz. 2039).

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, natomiast finansowanie działań rozpoczęło się od roku budżetowego 2027, co umożliwi właściwe przygotowanie organizacyjne administracji publicznej i jednostek samorządu terytorialnego.

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR) projekt ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zachowania i rozwoju śląskiego etnolektu języka polskiego - „godki śląskiej”

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Marek Wesoły

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Projekt ustawy ma na celu wprowadzenie do polskiego porządku prawnego szczególnych rozwiązań służących zachowaniu i rozwojowi śląskiego etnolektu języka polskiego, potocznie określanego jako „godka śląska”, jako elementu dziedzictwa kulturowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedmiotem regulacji jest objęcie „godki śląskiej” ochroną w ramach systemu ochrony języka polskiego. Projekt jednoznacznie przyjmuje, że „godka śląska” stanowi etnolekt języka polskiego – jego historycznie ukształtowaną odmianę regionalną, wywodzącą się z dialektów staropolskich i rozwijającą się w specyficznych warunkach kulturowych i społecznych Górnego Śląska.

Zróżnicowanie regionalne jest naturalną i trwałą cechą każdego języka narodowego. Dialekty, gwary i etnolekty są żywym świadectwem historii języka, migracji ludności oraz przemian społecznych. Ich ochrona jest elementem ochrony języka polskiego jako całości i służy zachowaniu ciągłości kulturowej państwa.

Z punktu widzenia językoznawstwa „godka śląska” mieści się w kontinuum dialektów języka polskiego i stanowi część jego historycznego i kulturowego dziedzictwa.

Projekt stanowi odpowiedź na utrwalone potrzeby i oczekiwania społeczności lokalnych posługujących się „godką śląską”, które od lat podejmują działania na rzecz zachowania i przekazywania kolejnym pokoleniom swojego dziedzictwa językowego i kulturowego. Wspólnoty te, poprzez działalność edukacyjną, społeczną, religijną i kulturalną, traktują etnolekt jako naturalny element codziennej komunikacji oraz ważny nośnik pamięci

historycznej i tożsamości regionalnej. Rolą państwa jest stworzenie stabilnych ram prawnych umożliwiających ochronę i rozwój tej spuścizny jako części dziedzictwa narodowego.

Ochrona etnolektu została powiązana z ochroną szeroko rozumianego dziedzictwa kulturowego Śląska, obejmującego tradycje, stroje, zwyczaje, obrzędy religijne i wspólnotowe, twórczość ludową oraz inne materialne i niematerialne przejawy kultury regionalnej. Elementy te współtworzą historyczną tożsamość mieszkańców regionu i stanowią integralną część dziedzictwa Rzeczypospolitej Polskiej.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

➤ Nie

Cel, który ma być osiągnięty za pomocą przedmiotowego projektu ustawy nie może być zrealizowany za pomocą innych środków niż zaproponowane w projekcie.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

- a) Projekt jest spójny z dotychczasowymi regulacjami.
- b) Projekt jest zgodny z Konstytucją RP.
- c) Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.
- d) Wprowadzane rozwiązania mają charakter systemowy i mogą w przyszłości znaleźć zastosowanie również wobec innych etnolektów języka polskiego, które spełniają przesłanki znaczenia kulturowego oraz zagrożenia zanikiem.
- e) Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, natomiast finansowanie działań rozpoczęło się od roku budżetowego 2027, co umożliwi właściwe przygotowanie organizacyjne administracji publicznej i jednostek samorządu terytorialnego.
- f) Regulacja zmierza do ochrony lokalnych odmian etnolektu i form jego użycia.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Projekt ma charakter ochronny i kulturowy. Jego celem jest zachowanie regionalnej odmiany języka polskiego jako dobra wspólnego, przekazywanego kolejnym pokoleniom, przy jednoczesnym zachowaniu konstytucyjnego statusu języka polskiego jako języka urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt może:

- wzmocnić tożsamość regionalną,
- zwiększyć integrację społeczności lokalnych,
- przeciwdziałać marginalizacji kulturowej,
- wspierać rozwój kapitału społecznego.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Możliwy jest pośredni pozytywny wpływ poprzez rozwój sektora kultury, turystyki regionalnej i przemysłów kreatywnych.

Projekt nie ma wpływu na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (MŚP).

Projekt ustawy nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców oraz praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów określających zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Jednostki samorządu terytorialnego uzyskują możliwość (nie obowiązek) finansowania działań wspierających etnolekt. Skala wydatków będzie zależna od decyzji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego i możliwości budżetowych. Projekt będzie miał wpływ na budżet państwa, która wysokość będzie uzależniona od możliwości finansowych budżetu oraz przewidzianych środków w ustawie budżetowej na rok 2027.

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Jednostki samorządu terytorialnego uzyskują możliwość (nie obowiązek) finansowania działań wspierających etnolekt. Skala wydatków będzie zależna od decyzji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego i możliwości budżetowych. Projekt będzie miał wpływ na budżet państwa, która wysokość będzie uzależniona od możliwości finansowych budżetu oraz przewidzianych środków w ustawie budżetowej na rok 2027.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

➤ Nie

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość

Warszawa, dnia 18 lutego 2026 r.

Paweł Jabłoński
Posel na Sejm RP

RPW/5864/2026 – 1P

EZD RP KS
(GMS – WSU)
Data rejestracji: 2026-02-18
Data wpływu: 2026-02-18

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Informuję Pana Marszałka, że wyrażam poparcie dla poselskiego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zachowania i rozwoju śląskiego etnolektu języka polskiego - „godki śląskiej”

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. cz. SPS-III, 020.33.7, 2026
Data wpływu 18.02.2026r.

Paweł Jabłoński

Posel na Sejm RP

Warszawa, 27 lutego 2026 r.

BEOS-WPEiM-388/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-111.020.33.12.2026
Data wpływu 29.II.26r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej
poselskiego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu
zachowania i rozwoju śląskiego etnolektu języka polskiego – „godki
śląskiej” (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Wesoly)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie przewidziano zmianę ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim¹ (dalej: u.j.p.; art. 1 projektu), ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty² (dalej: u.s.o.; art. 2 projektu), ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji³ (dalej: u.r.t.; art. 3 projektu), ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej⁴ (dalej: u.d.a.r.; art. 4 projektu) oraz ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁵ (dalej: u.d.p.p.; art. 5 projektu).

Projektowana ustawa zakłada wprowadzenie regulacji prawnych dotyczących ochrony śląskiego etnolektu języka polskiego, określonego jako „godka śląska”.

Zmiana u.j.p. polega na dodaniu przepisów, zgodnie z którymi ochrona języka polskiego polegająca na upowszechnianiu szacunku dla regionalizmów i gwar, a także przeciwdziałaniu ich zanikowi, może być realizowana

¹ Dz. U. z 2026 r. poz. 81.

² Dz. U. z 2025 r. poz. 881, ze zm.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1722, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 1275, ze zm.

⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 1338, ze zm.

przez objęcie etnolektu języka polskiego oraz związanego z nim dziedzictwa kulturowego szczególnymi rozwiązaniami służącymi jego zachowaniu i rozwojowi (dodawany art. 10a u.j.p.). Nowelizacja określa dwie przesłanki, których spełnienie pozwoli na uznanie etnolektu języka polskiego za objęty takimi rozwiązaniami: jest on tradycyjnie używany przez obywateli Rzeczypospolitej Polskiej stanowiących znaczną grupę jako istotny element kultury lokalnej; jest zagrożony zanikiem lub wykazuje oznaki osłabienia funkcji komunikacyjnej w szczególności przez spadek liczby użytkowników, osłabienie transmisji międzypokoleniowej i ograniczenie funkcji społecznej. Zgodnie z projektem śląski etnolekt języka polskiego – „godka śląska” będzie uznany za etnolekt języka polskiego objęty szczególnymi rozwiązaniami służącymi jego zachowaniu i rozwojowi. Ochrona etnolektu będzie obejmowała także tradycje, stroje, potrawy kuchni śląskiej, obyczaje, obrzędy wspólnotowe (również o charakterze religijnym), a także inne elementy dziedzictwa kulturowego w połączeniu z „godką śląską”. Projekt zakłada nałożenie na organy władzy publicznej obowiązku podjęcia odpowiednich środków w celu wspierania działalności zmierzającej do zachowania i rozwoju etnolektu – „godki śląskiej”. W tym zakresie powinien być stosowany odpowiednio art. 18 ust. 2, 3, 3a oraz 5 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym⁶ z uwzględnieniem związków etnolektu z językiem polskim, a także polską kulturą i tożsamością narodową. Projekt stanowi, że jednostki samorządu terytorialnego będą mogły przekazywać środki ze swoich budżetów na rzecz organizacji lub instytucji, realizujących zadania służące zachowaniu i rozwojowi etnolektu – „godki śląskiej”.

Zgodnie z nowelizacją u.s.o. minister właściwy do spraw oświaty i wychowania będzie podejmował działania w celu popularyzacji wiedzy o historii, kulturze, języku i o tradycjach religijnych społeczności posługującej się etnolektem języka polskiego (zmieniany ust. 7 w art. 13 u.s.o.)

Proponowana zmiana u.r.t. dotyczy w szczególności określenia nowego zadania publicznej radiofonii i telewizji polegającego na uwzględnianiu potrzeb społeczności posługujących się etnolektem języka polskiego, w tym emitowaniu programów informacyjnych w etnolekcie (zmieniany ust. 1a w art. 21 u.r.t.). Projekt zakłada jednocześnie, że powołując rady programowe oddziałów emitujących programy w językach mniejszości narodowych i etnicznych, języku regionalnym, oraz etnolekcie języka polskiego dyrektorzy oddziałów powinni również uwzględnić kandydatów zgłaszanych przez organizacje społeczne mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym lub etnolektem języka polskiego (zmieniany ust. 4a w art. 30 u.r.t.).

Przewidziana w projekcie zmiana u.d.a.r. zakłada rozszerzenie zakresu jednego z działów administracji rządowej (wyznania religijne oraz mniejszości

⁶ Dz. U. z 2026 r. poz. 75.

narodowe i etniczne) o sprawy etnolektu języka polskiego (zmieniany art. 30 u.d.a.r.).

Nowelizacja zakłada również zmianę u.d.p.p., polegającą na rozszerzeniu sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 3 ust. 1 u.d.p.p., o zadania w zakresie działalności na rzecz etnolektu języka polskiego (zmieniany ust. 1 w art. 4 u.d.p.p.).

W art. 6 projektu wskazano, że środki przekazywane z budżetu jednostek samorządu terytorialnego organizacjom lub instytucjom, realizującym zadania służące zachowaniu i rozwojowi etnolektu – „godki śląskiej” będą przyznawane po raz pierwszy na 2027 r.

Proponowana ustawa miałyby wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje zagadnień stanowiących przedmiot projektu ustawy.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzje

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zachowania i rozwoju śląskiego etnolektu języka polskiego – „godki śląskiej” nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Konrad Kuszel

ekspert ds. legislacji

w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 27 lutego 2026 r.

BEOS-WPEiM-389/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SP5-III.020.33.13.2026

Data wpływu 27.II.26

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zachowania i rozwoju śląskiego etnolektu języka polskiego – „godki śląskiej” (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Wesoly) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

W projekcie przewidziano zmianę ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim¹ (dalej: u.j.p.; art. 1 projektu), ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty² (dalej: u.s.o.; art. 2 projektu), ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji³ (dalej: u.r.t.; art. 3 projektu), ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej⁴ (dalej: u.d.a.r.; art. 4 projektu) oraz ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁵ (dalej: u.d.p.p.; art. 5 projektu).

Projektowana ustawa zakłada wprowadzenie regulacji prawnych dotyczących ochrony śląskiego etnolektu języka polskiego, określonego jako „godka śląska”.

Zmiana u.j.p. polega na dodaniu przepisów, zgodnie z którymi ochrona języka polskiego polegająca na upowszechnianiu szacunku dla regionalizmów i gwar, a także przeciwdziałaniu ich zanikowi, może być realizowana przez objęcie etnolektu języka polskiego oraz związanego z nim dziedzictwa kulturowego szczególnymi rozwiązaniami służącymi jego zachowaniu i rozwojowi (dodawany art. 10a u.j.p.). Nowelizacja określa dwie przesłanki,

¹ Dz. U. z 2026 r. poz. 81.

² Dz. U. z 2025 r. poz. 881, ze zm.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1722, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 1275, ze zm.

⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 1338, ze zm.

których spełnienie pozwoli na uznanie etnolektu języka polskiego za objęty takimi rozwiązaniami: jest on tradycyjnie używany przez obywateli Rzeczypospolitej Polskiej stanowiących znaczną grupę jako istotny element kultury lokalnej; jest zagrożony zanikiem lub wykazuje oznaki osłabienia funkcji komunikacyjnej w szczególności przez spadek liczby użytkowników, osłabienie transmisji międzypokoleniowej i ograniczenie funkcji społecznej. Zgodnie z projektem śląski etnolekt języka polskiego – „godka śląska” będzie uznany za etnolekt języka polskiego objęty szczególnymi rozwiązaniami służącymi jego zachowaniu i rozwojowi. Ochrona etnolektu będzie obejmowała także tradycje, stroje, potrawy kuchni śląskiej, obyczaje, obrzędy wspólnotowe (również o charakterze religijnym), a także inne elementy dziedzictwa kulturowego w połączeniu z „godką śląską”. Projekt zakłada nałożenie na organy władzy publicznej obowiązku podjęcia odpowiednich środków w celu wspierania działalności zmierzającej do zachowania i rozwoju etnolektu – „godki śląskiej”. W tym zakresie powinien być stosowany odpowiednio art. 18 ust. 2, 3, 3a oraz 5 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym⁶ z uwzględnieniem związków etnolektu z językiem polskim, a także polską kulturą i tożsamością narodową. Projekt stanowi, że jednostki samorządu terytorialnego będą mogły przekazywać środki ze swoich budżetów na rzecz organizacji lub instytucji, realizujących zadania służące zachowaniu i rozwojowi etnolektu – „godki śląskiej”.

Zgodnie z nowelizacją u.s.o. minister właściwy do spraw oświaty i wychowania będzie podejmował działania w celu popularyzacji wiedzy o historii, kulturze, języku i o tradycjach religijnych społeczności posługującej się etnolektem języka polskiego (zmieniany ust. 7 w art. 13 u.s.o.)

Proponowana zmiana u.r.t. dotyczy w szczególności określenia nowego zadania publicznej radiofonii i telewizji polegającego na uwzględnianiu potrzeb społeczności posługujących się etnolektem języka polskiego, w tym emitowaniu programów informacyjnych w etnolektach (zmieniany ust. 1a w art. 21 u.r.t.). Projekt zakłada jednocześnie, że powołując rady programowe oddziałów emitujących programy w językach mniejszości narodowych i etnicznych, języku regionalnym, oraz etnolektach języka polskiego dyrektorzy oddziałów powinni również uwzględnić kandydatów zgłaszanych przez organizacje społeczne mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym lub etnolektami języka polskiego (zmieniany ust. 4a w art. 30 u.r.t.).

Przewidziana w projekcie zmiana u.d.a.r. zakłada rozszerzenie zakresu jednego z działów administracji rządowej (wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne) o sprawy etnolektu języka polskiego (zmieniany art. 30 u.d.a.r.).

⁶ Dz. U. z 2026 r. poz. 75.

Nowelizacja zakłada również zmianę u.d.p.p., polegającą na rozszerzeniu sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 3 ust. 1 u.d.p.p., o zadania w zakresie działalności na rzecz etnolektu języka polskiego (zmieniany ust. 1 w art. 4 u.d.p.p.).

W art. 6 projektu wskazano, że środki przekazywane z budżetu jednostek samorządu terytorialnego organizacjom lub instytucjom, realizującym zadania służące zachowaniu i rozwojowi etnolektu – „godki śląskiej” będą przyznawane po raz pierwszy na 2027 r.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zachowania i rozwoju śląskiego etnolektu języka polskiego – „godki śląskiej” **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Konrad Kuszel

ekspert ds. legislacji

w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/

PRZEWODNICZĄCA
Krajowej Rady Radiofonii
i Telewizji

dr Agnieszka Głapiak

DS.071.5.4.2026

Warszawa, 11 marca 2026 roku

Szanowny Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

odpowiadając, w zakresie właściwości Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, na pismo z dnia 19 lutego 2026 roku, znak: SPS-III.020.33.9.2026, dotyczące projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zachowania i rozwoju śląskiego etnolektu języka polskiego - „godki śląskiej”, informuję, że nie wnoszę uwag do przedmiotowego projektu.

Z poważaniem

dr Agnieszka Głapiak

/dokument podpisany elektronicznie/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.33.14.2026

Data wpływu 20.11.26r.

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Departament Społeczeństwa Obywatelskiego
Zastępca Dyrektora
Magdalena Zaraś

DOB.WOKRIZ.6613.30.2026
Warszawa, 27 marca 2026 r.

Pan Dariusz Salamofczyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

przekazuję uchwałę nr 179 Rady Działalności Pożytku Publicznego z dnia 25 marca 2026 r. w sprawie opinii Rady Działalności Pożytku Publicznego dotyczącej poselskiego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zachowania i rozwoju śląskiego etnolektu języka polskiego – „godki śląskiej”.

Z wyrazami szacunku

wz. Sekretarza Rady Działalności Pożytku Publicznego
Magdalena Zaraś
/dokument podpisany elektronicznie/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.33.15.2026.

Data wpływu 31. III. 26r.

Uchwała nr 179
Rady Działalności Pożytku Publicznego
z dnia 25 marca 2026 r.

w sprawie opinii Rady Działalności Pożytku Publicznego dotyczącej poselskiego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zachowania i rozwoju śląskiego etnolektu języka polskiego – „godki śląskiej”

Na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338) oraz § 10 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie Rady Działalności Pożytku Publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2052), uchwala się, co następuje:

§ 1

1. Rada Działalności Pożytku Publicznego, zwana dalej „Radą”, po zapoznaniu się z poselskim projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zachowania i rozwoju śląskiego etnolektu języka polskiego – „godki śląskiej”, opiniuje projekt negatywnie.
2. Rada podkreśla, że negatywna opinia wobec opiniowanego projektu nie oznacza zakwestionowania potrzeby wspierania języka śląskiego, jego użytkowników oraz dziedzictwa kulturowego Górnego Śląska. Przeciwnie – Rada stoi na stanowisku, że śląska mowa wymaga rzeczywistej, stabilnej i prawnie skutecznej ochrony.
3. Rada wskazuje, że w niedawnym okresie zajmowała już stanowisko w zbliżonej materii, podejmując Uchwałę nr 78 Rady Działalności Pożytku Publicznego z dnia 24 czerwca 2025 roku w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym oraz niektórych innych ustaw, w której wyraziła poparcie dla rozwiązań opartych na mechanizmie języka regionalnego. Opiniowany obecnie projekt nie daje podstaw do zmiany tego podejścia, ponieważ nie zapewnia porównywalnego poziomu uznania i ochrony praw językowych.

4. W ocenie Rady projekt tworzy rozwiązanie o charakterze pozornie ochronnym, które zamiast rozstrzygać problem statusu i praw językowych „godki śląskiej”, wprowadza nową, nieostro zdefiniowaną kategorię „etnolektu języka polskiego”, bez zapewnienia jasnych i egzekwowalnych skutków prawnych.

§ 2

1. Rada negatywnie ocenia wprowadzenie do systemu prawa nowego pojęcia „etnolektu języka polskiego” jako kategorii ustawowej funkcjonującej obok obowiązującej już kategorii „języka regionalnego”. Wprowadzenie „etnolektu” w projekcie nie służy w opinii Rady zwiększeniu ochrony, lecz tworzy odrębną, słabiej osadzoną kategorię, która nie przesądza jednoznacznie skutków prawnych i pozwala na znacznie dalej idącą uznaniowość organów władzy publicznej.
2. W ocenie Rady projektodawca nie wykazał, aby tworzenie nowej kategorii normatywnej było konieczne albo aby pojęcie to zapewniało wyższy standard ochrony niż obowiązujące już instrumenty ustawowe. Przeciwnie – projekt prowadzi do rozproszenia pojęć, osłabienia przejrzystości systemu prawnego i powstania wątpliwości interpretacyjnych.
3. Rada wskazuje, że skoro w obowiązującym porządku prawnym funkcjonuje już kategoria języka regionalnego, to wprowadzanie odrębnego, słabiej określonego pojęcia „etnolektu” może prowadzić do obejścia standardu ochrony, który został już ustawowo przewidziany dla języków objętych wyraźnym uznaniem.
4. Projekt nie rozwiązuje problemu uznania i praw językowych, lecz wprowadza politycznie wygodną etykietę, która:
 1. nie przesądza, jakie prawa i standardy wynikają z tego uznania;
 2. pozostawia szerokie pole do uznaniowości administracji;
 3. pozwala komunikacyjnie ogłosić kompromis z zapewnienia rzeczywistych instrumentów ochrony.

§ 3

1. Rada negatywnie ocenia finansowy i wykonawczy wymiar projektu.

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez
Michał Brauk
Opis 202610 05 16:40
CET

2. Projektodawca wskazuje, że organy władzy publicznej są obowiązane podejmować odpowiednie środki w celu wspierania działalności zmierzającej do zachowania i rozwoju etnolektu – „godki śląskiej”, jednak równocześnie nie tworzy realnego, gwarancyjnego mechanizmu finansowania tych działań. W szczególności Rada wskazuje, że projekt nie określa jednoznacznych źródeł finansowania planowanych działań i przewiduje jedynie możliwość finansowania, a nie obowiązek zapewnienia środków;
3. Rada podkreśla, że samorządy już obecnie mogą wspierać kulturę regionalną i lokalne dziedzictwo w granicach obowiązującego prawa. Projekt nie tworzy zatem przełomowego instrumentu ochronnego, lecz w znacznej mierze powtarza możliwość, która już istnieje, nie wzmacniając jej w sposób prawnie skuteczny.

§ 4

1. Rada z poważnym zaniepokojeniem ocenia rozwiązanie, zgodnie z którym przepisy dotyczące wspierania działalności na rzecz etnolektu mają być stosowane z uwzględnieniem związków etnolektu z językiem polskim, a także polską kulturą i tożsamością narodową.
2. Rada zwraca uwagę, że projekt przewiduje, aby organy władzy publicznej wspierały działania dotyczące etnolektu „z uwzględnieniem związków etnolektu z językiem polskim, a także polską kulturą i tożsamością narodową”. Taka konstrukcja jest wadliwa, ponieważ uzależnia wsparcie od kryterium aksjologicznego i tożsamościowego, które nie ma charakteru obiektywnego i mierzalnego. W praktyce może to prowadzić do ograniczania albo selektywnego wspierania tych działań, które wpisują się w określoną narrację o polskości, przy jednoczesnym marginalizowaniu inicjatyw odnoszących się do wielowarstwowego dziedzictwa Śląska. Tego rodzaju rozwiązanie otwiera pole do uznaniowości administracyjnej.
3. Rada stoi na stanowisku, że państwo może i powinno wspierać kulturę regionalną oraz dziedzictwo językowe na podstawie kryteriów przejrzystych, neutralnych i merytorycznych, a nie poprzez warunkowanie wsparcia określoną, zawężającą interpretacją tożsamości.

§ 5

1. Rada wskazuje, że opiniowany projekt zapewnia użytkownikom „godki śląskiej” ochronę istotnie słabszą niż ochrona przewidziana dla języka regionalnego.
2. W szczególności projekt nie przewiduje:
 1. możliwości używania języka w relacjach z organami administracji publicznej jako języka pomocniczego;
 2. prawa do otrzymywania odpowiedzi ze strony urzędu w tym języku;
 3. mechanizmów wprowadzania dwujęzycznych nazw miejscowości i oznaczeń topograficznych;
 4. rozwiązań odnoszących się do urzędowego używania imion i nazw zgodnych z przyjętą pisownią;
 5. standardu egzaminacyjnego i edukacyjnego porównywalnego z ochroną przewidzianą dla języka regionalnego.
3. Rada podkreśla, że brak tych instrumentów oznacza, iż projekt nie buduje pełnoprawnego reżimu ochrony językowej, lecz ogranicza się do ochrony o charakterze deklaratywno-kulturowym.
4. W ocenie Rady jest to rozwiązanie niewystarczające, zwłaszcza wobec już istniejącej praktyki społecznej i instytucjonalnej, w której „godka śląska” funkcjonuje w przestrzeni publicznej, w działaniach kulturalnych, edukacyjnych, medialnych, a także w niektórych kontaktach urzędowych.

§ 6

1. Podsumowując powyższe uwagi, Rada Działalności Pożytku Publicznego stwierdza, że opiniowany poselski projekt ustawy w obecnym kształcie nie zapewnia adekwatnej ochrony językowej „godki śląskiej”, nie tworzy spójnego i dostatecznie określonego mechanizmu wsparcia.
2. Rada stoi na stanowisku, że ochrona dotycząca języka śląskiego powinna opierać się na rozwiązaniach zapewniających rzeczywiste, a nie wyłącznie deklaratywne prawa językowe, w szczególności w obszarze edukacji, obecności w życiu publicznym, kultury, mediów oraz relacji z administracją publiczną. Kierunek ten został już uprzednio zaakceptowany przez Radę w uchwale nr 78.

3. Rada apeluje o prowadzenie dalszych prac legislacyjnych w kierunku rozwiązań, które nie będą miały charakteru fasadowego, lecz zapewnią realne uznanie oraz skuteczną ochronę praw językowych i kulturowych społeczności posługującej się śląską mową.

§ 7

Rada wnosi o przekazanie niniejszej uchwały Marszałkowi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 8

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Współprzewodniczący

Rady Działalności Pożytku Publicznego

Michał Braun

Maciej Kunysz

**Maciej
Dawid
Kunysz**

Elektronicznie podpisany
przez Maciej Dawid Kunysz
DN: givenName=Maciej
Dawid, c=PL,
serialNumber=PKOPL-7907
0117130, sn=Kunysz,
cn=Maciej Dawid Kunysz
Data: 2026.03.25 16:52:04
+01'00'

Warszawa, dnia 16 kwietnia 2026 r.

**Marek Wesoly
Poseł na Sejm**

RPW/13334/2026 – 1P

EZD RP KS
(GMS – WSU)
Data rejestracji: 2026-04-16
Data wpływu: 2026-04-16

**Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

W odpowiedzi na pismo z dnia 11 marca 2026 roku jako reprezentant wnioskodawców poselskiego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zachowania i rozwoju śląskiego etnolektu języka polskiego - „godki śląskiej” informuję, że projekt ustawy wywołuje skutki finansowe dla sektora finansów publicznych, jednak na etapie inicjatywy ustawodawczej nie jest możliwe precyzyjne określenie ich wysokości w sposób sztywny i ostateczny, ponieważ zakres realizacji ustawy będzie uzależniony od rzeczywistej skali zainteresowania podmiotów uprawnionych oraz od faktycznej liczby działań podejmowanych po wejściu ustawy w życie.

Dotyczy to w szczególności:

- 1) liczby szkół, w których zostanie uruchomiona nauka śląskiego etnolektu języka polskiego oraz zajęcia dotyczące śląskich tradycji i dziedzictwa kulturowego,
- 2) liczby uczniów objętych takimi zajęciami,
- 3) liczby projektów kulturalnych i edukacyjnych realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz instytucje kultury,
- 4) zakresu działań podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego i media publiczne.

Finansowanie realizacji ustawy będzie następować z wykorzystaniem istniejących mechanizmów finansowania zadań publicznych, w szczególności poprzez:

- 1) środki budżetu państwa pozostające w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,

- 2) środki budżetu państwa pozostające w dyspozycji ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania,
- 3) środki jednostek samorządu terytorialnego przeznaczane na zadania z zakresu edukacji, kultury oraz ochrony dziedzictwa regionalnego,
- 4) środki przyznawane w trybie otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych,
- 5) środki przewidziane na realizację misji publicznej przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji.

Projekt nie tworzy nowego, odrębnego funduszu celowego ani nie ustanawia z góry określonej, sztywnej kwoty wydatków. Taki sposób ujęcia skutków finansowych wynika z charakteru projektowanych rozwiązań, które mają być wdrażane stopniowo oraz proporcjonalnie do rzeczywistych potrzeb i zainteresowania społeczeństwa.

W odniesieniu do systemu oświaty należy wskazać, że ewentualne koszty będą uzależnione od liczby wniosków składanych przez rodziców uczniów albo pełnoletnich uczniów oraz od decyzji organów prowadzących szkoły co do organizacji zajęć. Ostateczna skala wydatków będzie mogła zostać oszacowana dopiero po przeprowadzeniu pierwszego etapu wdrożenia i rozpoznaniu faktycznego zapotrzebowania.

W odniesieniu do działań kulturalnych i społecznych projekt przewiduje możliwość, a nie obowiązek, finansowania określonych przedsięwzięć. Oznacza to, że wydatki będą każdorazowo uzależnione od decyzji właściwych organów dysponujących środkami publicznymi oraz od skali zgłaszanych projektów.

W odniesieniu do mediów publicznych projekt nie nakłada obowiązku tworzenia nowych jednostek organizacyjnych ani uruchamiania odrębnych kanałów programowych. Założeniem projektu jest uwzględnianie treści dotyczących śląskiego etnolektu oraz śląskiego dziedzictwa kulturowego w ramach już realizowanej misji publicznej, co ogranicza skalę potencjalnych dodatkowych kosztów.

Z uwagi na powyższe należy przyjąć, że projektowana ustawa będzie realizowana w sposób etapowy, przy wykorzystaniu istniejących instrumentów finansowania zadań publicznych, zaś dokładniejsze oszacowanie kosztów będzie możliwe po ustaleniu faktycznej skali wdrożenia ustawy w praktyce.

Wpływ projektu na sektor finansów publicznych ma charakter potencjalny i zależny od rzeczywistej skali wdrożenia, w związku z czym projekt nie określa sztywnej kwoty wydatków, lecz wskazuje źródła i mechanizmy finansowania zadań wynikających z ustawy.

Projekt przewiduje wydanie aktu wykonawczego określającego szczegółowe warunki realizacji obowiązków związanych z uwzględnianiem w działalności mediów publicznych treści służących zachowaniu i rozwojowi śląskiego etnolektu języka polskiego oraz śląskiego dziedzictwa kulturowego.

Projektowane rozporządzenie będzie miało na celu doprecyzowanie sposobu wykonywania ustawowych zadań, z zachowaniem zasady proporcjonalności oraz poszanowania programowej autonomii jednostek publicznej radiofonii i telewizji.

Zakłada się, że akt wykonawczy określi w szczególności:

- 1) formy obecności treści dotyczących śląskiego etnolektu i dziedzictwa kulturowego w programach publicznych,
- 2) rodzaje audycji i materiałów, w których treści te mogą być uwzględniane, w szczególności w programach informacyjnych, edukacyjnych, kulturalnych i regionalnych,
- 3) sposób uwzględniania lokalnego i regionalnego charakteru takich treści,
- 4) potrzebę dostosowania zakresu realizacji zadań do możliwości organizacyjnych i finansowych nadawców publicznych,
- 5) konieczność poszanowania statusu języka polskiego jako języka urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Celem aktu wykonawczego nie będzie nałożenie sztywnych limitów czasowych ani stworzenie nadmiernych obciążeń organizacyjnych po stronie mediów publicznych, lecz zapewnienie, aby zagadnienia związane ze śląskim etnolektem oraz dziedzictwem kulturowym Śląska mogły być obecne w sposób adekwatny, racjonalny i dostosowany do charakteru misji publicznej.

Warszawa, dnia 17 czerwca 2026 r.

**Marek Wesoly
Poseł na Sejm**

RPW/20854/2026 – 1P

EZD RP KS
(GMS – WŚU)
Data rejestracji: 2026 – 06 – 17
Data wpływu: 2026 – 06 – 17

**Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 kwietnia 2026 roku jako reprezentant wnioskodawców poselskiego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zachowania i rozwoju śląskiego etnolektu języka polskiego - „godki śląskiej” informuję, że projekt ustawy wywołuje następujące skutki finansowe dla sektora finansów publicznych: ustawa budżetowa na rok 2026 w części 43 **WYZNIANIA RELIGIJNE ORAZ MNIEJSZOŚCI NARODOWE I ETNICZNE**, w dziale 801, w rozdziale 80195 **Oświata i wychowanie** przewiduje wykorzystanie kwoty 375 000 zł, zaś w tej samej części, ale w dziale 921 **Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego** w rozdziale 92104 **Działalność radiowa i telewizyjna** do wydania przeznaczone są środki finansowe w kwocie 1 150 000 zł. Obie przywołane kwoty będą zawierać w sobie ułamek (przyjmijmy, że będzie to maksymalnie 1/10) środków możliwych do przeznaczenia w związku z przedłożonym ww. projektem ustawy i będą to górne granice wydatkowanych środków.

Zmiana w projekcie ustawy w art. 15 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji w delegacji do wydania rozporządzenia polega wyłącznie na dopisaniu w delegacji sformułowania: ”lub etnolektem języka polskiego”. Należy więc przyjąć, że obecne brzmienie wydanego na podstawie art. 15 ust. 4 ww. ustawy rozporządzenia będzie tożsame z brzmieniem nowego rozporządzenia i jedynie poszerzone w swoim zakresie o entolekt języka polskiego.

Zmiana ta ma charakter poszerzający w niewielkim zakresie i nie będzie wpływać na założenia do aktu wykonawczego. Tym samym założenia do aktu wykonawczego, który już obowiązuje, a wydanego na podstawie aktualnej delegacji są tożsame z założeniami do aktu wykonawczego proponowanego w projekcie ustawy.